

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 1 PESSETA L'ANY
10 CÉNTIMS EL NÚMERO

(Amb llicència eclesiàstica)

PRO CARRETERA

El procés altern d'agregacions i disgregacions successives que ens ofereixen els organismes així del ordre fisiològic com del món moral, es un fet humà indiscutible de caràcter primari. El que hi ha és que si aquest moviment de pèndol acusa un marcat predomini del segon temps damunt del primer no ens han de mancar motius per témer que la tara inherent als tals organismes o entitats a la llarga no comprometi fortament la llur existència.

Aplicant aquesta doctrina a ço que passa amb el Santuari del Mont, la vitalitat del qual ens acusen d'una manera palesa les construccions dels segles XVI i XVII, ens trobem que les etapes de crisi sovintegen i s'allarguen tan en aquests darrers temps que no poden ésser cap motiu de bon averany pel pietós eremitori.

Un prelat de grata recordació - l'Ilm. Dr. Más - cloqué un d'aquells atzarosos períodes quan aplegà les nostres comarques al Pla dels Sulls i amb llur gest patriarcal inscrigué en el llur programa prelatí les tasques urgents de restaurar el Santuari.

Encara em sembla oir-lo blasmant de les raxes destructores que de tant en tant flagel·len els pobles senyalant com el far a la llum del qual podem sortejar el tal escull; la normalització i augment del culte secular que es tributa a la Verge en la seva muntanya predilecta

Aquell gest pastoral - tots ho recordem amb joia - va produir els fruits que hom n'esperava:

la pau no sofrí pertorbació ací en les terres de Maria, la flor excelsa de la caritat es badà en les nostres contrades per tancar els esvorancs que el temps havia obert al Santuari del Mont i, àdhuc, el coratjós projecte d'hostatgeria que un dels arquitectes pairals oferí a la Verge pogué passar com a cosa fahedora en aquelles hores gràvides d'entusiasme.

I bé; aquells bons temps s'esvaïren: talment com les verges fàtucs de l'Evangeli deixàrem apagar la flama vigilant que havíem encés per rebre l'Espòs i les conseqüències foren funestes; el santuari es trobà orfe de culte i s'arribà a dir que el llur tancament definitiu era inevitable.

Heu's-ací dos fets de prou eloqüència perquè tractem de salvar d'una vegada les crisis apuntades d'acord amb ço que exigexen el nostres temps i amb ço que demanen a grans veus el sentit tradicional i la llei de renovellament que són les dues rodes damunt les quals avancen els pobles.

¿Còm allunyarem definitivament aquelles crisis?; anant a la construcció de la carretera: fent accessible el santuari a les multituds que es deleixen per visitar la Verge del Mont i als turistes desitjosos de gaudir del panorama incomparable que els ofereix el cim de la nostra muntanya

El dilectíssim company de premsa qui a les planes del «*Diario de Gerona*» ha inserit dos vibrants articles sota l'epígraf «Per la restauració d'un Santuari. Una carretera muntanyenca» ens posa la ploma a la mà per tal de fer nostre

la campanya tan oportunament iniciada pel col·lega gironí.

Indubtablement; cal treballar perquè la carretera a la Mare de Déu del Mont esdevingui una realitat abans de gaire.

Demà que es publiqui la estadística dels romeus i visitants que aquest any han pujat al Santuari es podrà deduir ço que seria el tal moviment si la cúspide de la muntanya fos posada a l'abast de tothom per medi d'un bon camí rodat que li donés comunicació directa amb les línies fèrries principals i amb les carreteres circumveïnes.

Havem de pensar que els pobles adjacents al Santuari cada dia se'n planyen més de no posseir la carretera de referència i esperen dalerosos l'hora d'obtenir-la; ultra d'això, i en un ordre més reconfortador, comptem amb el concurs d'enfats tan valuoses com la «Societat d'Atracció de forasters, de Barcelona», a la qual ens complaven a remerciar com es degut llur gest de companyonia.

Manca, ara, que les corporacions gironines i les persones prestigioses posin el llur esforç al servei d'una millora tan íntimament lligada al bon nom de les nostres comarques per tal que en data no gaire llunyana podem saludar amb la joia consegüent l'enllaç de la terra baixa amb el cim de l'ermita muntanyenca on els pobles pujaran a cercar-hi la pau del cor i els homes la llum dels ulls.

PLANY DE MARE

EL dolor més intens per una mare, és veure's abandonada dels seus fills; saber que el seu amor no és correspost, i també quan veu que la seva fillada s'atansa per a aixoplugar-se en el seu faldar dolcíssim, i es sent privada de rebre'ls per trobar-se presonera i sense possibilitats per a tributar-se una mutual abraçada.

Poc temps fa que el Casal de la Mare de Déu del Mont restava clos per manca de ministres, la nostra Verge esguardava, en la seva

quietíssima solitud la bella i ampla ramada que s'escampa a sos peus. Tota sola!

Més, no! L'acompanyava la desfermada tramuntana, que, joganera, empenyia amb les fulles caigudes i en dances gentils les duia a recés, mentre en obsequi a la Verge, obria els pulmons a les seves flautes ignotes que ressonen per l'espai i per dir, llavors, a tota la plana, el cant enyorívol de la Verge del Mont, en la soletat.

L'acompanyava el Fill de sos braços, Qui l'aconçola en l'alterosa solitud. Li és lenitiu en el dolor de veure com no fruiten els dolls de benifets que vessa en l'ampla plana nostra que engoleix com desert assedegat, les sements de les virtuts més santes.

Es en aquesta angoixa que el Jesús de sos braços, fent chor amb les armonies de les aus, amb l'esclat de les flors, amb la germinació de la Naturalesa tota, ha portat en el sí de la seva Mare, que és la Mare nostra, la joia que ha convertit en llàgrimes d'alegria, les llàgrimes de tristesa

Així ha estat com en aquest Santuari ha arribat un ministre de Déu, qui ha obert de bat a bat les portes d'aquest casal; i la Verge davant aquesta gloriosa rebrotada de l'esperit marià, escampa amb els seus benifets el crit de joia, el desig de que ressoni des d'aquell bell cimbori la veu suplicant de la que és Regina i Mare amatent, ansiosa d'aplegar tota la seva fillada sota el mantell matern, a la qual atrau i dona fermança en els llurs negocis terrens, i en el més essencial negoci com és el de la nostra salvació eterna.

Del Mont, Verge Maria
Reina de l'Empordà,
Jo al Cel pujar voldria
Verge Maria, doneu-me la mà.

M. JOAN CUNILL.

A la meva estimada Verge del Mont La Garrotxa d'Empordà

Aquest any, VERGE MARIA,
Regina de l'Empordà,
em consum la melangia
perquè no us puc visitar.

Des del cim de Vostra estada
sembla que s'eixampla el cor,
es domina una esplanada
tota plena de claror:
poblets xics, caseles blanques,
fins s'arriba a veure el mar,
les aigües escumejantes
sembla que Us vulguin besar
i encar que facin esforços
no arriben a Vostres peus,
ni veuen aquests ulls dolços,
que tan enyoren els meus.

Si fos un ocell, Senyora,
ací dalt faria el niu:
estant a la Vostra vora
l'amor seria més viu.

Per més fosc que sigui el dia
ací dalt tot es claror:
els ulls Vostres, Mare mia,
no són fets per la foscor.

Aquest any tant Vos enyoro
que no puc ésser feliç
si no puc pujar, i em moro,
doneu-me el Vostre somris.

Sent tan alta Vostra estada
no hi arriba el baf del món,
dons está ben perfumada
de l'olor del Vostre front.

Protegiu, Verge Maria,
a tot el nostre Empordà
i feu-me d'empar i guia,
que jo no Us puc oblidar

MARIA DELS ANGELS VAYREDA I TRULLOL.

Figueres mes d'Agost de 1928.

NO la concixeu?...
Així, aquesta terra, bella i estrident,
franca i humil, amb ies garrotxes i serres
flairoses de barballó i romaní, amb vistes de
llum claríssim, amb postes de sol vermelles,
amb cloís i obagues plens de verdor, amb el
murmureig assidu dels regalims d'aigua i amb
el cant frillejador dels ocells: heu's-ací la
nostra terra.

Imagineu-vos, encara, mants indrets lluent
d'oliveres amb aquella serenor i majestat
simbòlica, eterna i exhuberant.

Esguardeu les masies i a l'entorn els camps
i feixes, enriolades per la beutat dels sembrats i
veureu com pellsquen i s'acoblen les ramades
quin bel ressona i alegre el paisatge. Oh, terra
nostra!

I dels llogarets, pobles i viles, la gent
s'esmuny feinejadora, amb ritme, cap els con-
reus; esdevinguent d'una solitud pia, les nostres
ruralies.

I les betes d'aigua del Fluvià, Manol,
Rissech, Arnera i la Muga devallen cap a
l'Empordà per fer grasses les closes de Cas-
telló, els muxals de Fortià, els fondals de
Cabanès i les terres fruitoses de la vila de Sant
Pere.

Es capçalera la muntanya del Mont, les
serres del Caritg i Lliurona, les altituds de càn
Coll i els Horts sotmesos amorosament al
pic escardalenc i majestuós del Bassegodà.

Enllà els estreps de les Salines i La Bajol,
heu's-ací cap on s'agença, recolza i enclava
aquesta terra, l'ànima de la gent, amarada per
un doll espiritual, sublim, vibrant i incon-
fundible.

TEODOR PLANAS

CULTES

Mensualment se celebren dues misses davant la Verge del Mont, pregant pels devots protectors d'aquest Santuari.

Les despeses ordinàries per a la celebració d'un Ofici en aquest Santuari, són 12 ptes.

Durant la temporada d'estiu, o sia des de 20 juny fins el 25 de setembre, es redueixen dites despeses a 6 ptes. per raó de poder comptar amb personal suficient en el mateix Santuari.

* * *

Un ofici acció de gràcies de la família Vayreda i Olivas de Lladó.

Misses a intenció de

Lluís Castañer (Tortellà)
Narcís Ferrer (San Climent Sasebas)
Rosa Gibral Jou (Besalú)
Joan Vilagran (Esponellá)
Teresa Costa (Barcelona)
Joaquima Casellas (Palau Sabardera)

ADMINISTRACIÓ

Des d'aquesta secció hom donarà mensualment notícia als nostres llegidors de les quantitats recollides a favor del nostre Santuari, i de com s'inverteixen les almoines; sempre estaran a disposició dels donants de sumes superiors a 100 ptes.- anuals, els comprovants que es guarden en aquest Santuari.

Almoines rebudes per la restauració d'aquest Santuari del Mont:

Suma anterior.	802'95 ptes.
Dolors Rovira i Costa (Sagaró)	5'00 .
Rev. Jaume Arcelos (Girona)	5'00 .
Joan Font (Besalú).	5'00 .
Sr. Rector de Besalú	20'00 .
Pilar Busquet de Dalmau (Saus)	5'00 .
TOTAL.	842'95 ptes.

Per subscripcions, estampes i goigs de Santa Maria del Mont a casa

Llibreria Francisco Geli: (Plateria) Girona
• F. Mateu de Banyoles
• Juan Banet de Olot

NOTICIARI

• El dia primer de Setembre d'enguany comença una solemne novena en honor de nostra Regina.

A fi de facilitar l'assistència de devots a la

novena es fa avinent que des de el primer dia de la novena o sia el primer de Setembre, fins el dia 7 al migdia inclussiu es farà el 25% de rebaixa per hostatge i comestibles en el Santuari.

• Al fervent devot de Santa Maria del Mont, Red. Dr. D. Joan Colom pvre. catedràtic - secretari del Seminari - Col·legi de Santa Maria del Col·lel, hi han estat confiats els sermons de la dita novena.

• Malgrat la persistent secada donem gràcies a Déu i a la Verge perquè no hem conegut encara la falla de l'aigua que tan de témer fora en aquest cimbella Santuari.

• Havent minvat aquella tan forta calor s'han multiplicat els devots i excursionistes que han visitat aquest Santuari.

Gràcies espirituals

El Santíssim Pontífex Clement VII, en rescripte de 26 gener 1539, concedí 100 dies d'indulgència a tots els qui visitin la sagrada imatge de Nostra Dona del Mont. L'Il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Girona Dr. Dionís Castaño Bermúdez, concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui visitin el Santuari; altres 40 dies per cada Salve que es resi davant la imatge de la Verge del Mont; altres 40 dies per cada Salve que es resi en qualsevol lloc des d'on es vegi el Santuari; i altres 40 a tots quants facin caritat per la conservació i reparació del Santuari. Iguals indulgències concedí l'Excm. i Il·lrm. Sr. Dr. Florenci Lorente i Montón, i a més concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui confessin i combreguin en el temple del nostre Santuari. Les mateixes gràcies espirituals concedí també l'Il·lrm. Dr. Constantí Bonet Zanuy amb motiu de sa visita; i a més concedí 40 dies per cada Pare Nostre; altres 40 per cada Ave Maria; altres 40 per cada Credo, i altres 40 per cada Salve que resin els devots davant la Imatge de Nostra Senyora.

El 25 de juny de 1828, el qui fou Il·lrm. Bisbe de Girona, concedí així mateix 40 dies de perdó als qui resin una Salve a la vista d'aquest Santuari; altres 40 dies als qui facin caritat per la seva conservació. El Sant Pare té concedida una indulgència plenària en forma de jubileu als qui visitin aquest Santuari els dies de Sant Joan de Juny, de la Mare de Déu d'Agost i de Setembre, igualment que en llurs octaves.

El primer de juny de 1629, l'Il·lrm. Dr. Gil Manrique, bisbe de Girona, concedí 40 dies d'indulgència als qui visitin la Verge del Mont en les festivitats de Pasqua de Pentecostés o qualsevol festivitat de Maria.

Recentment, l'Il·lrm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesis Dr. Josep Vila Martínez ha concedit 50 dies d'indulgència a tots els qui amb llurs almoines contribueixen a la conservació del Santuari.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres